

Mogelijk toch compensatie voor kleine spaarders die niet tijdig bezwaar hebben gemaakt

Het ['Kerstarrest' van 24 december 2021](#) heeft het Nederlandse belastingstelsel op zijn grondvesten doen schudden. De Hoge Raad oordeelde dat het box 3-stelsel, zoals dat geldt vanaf 2017, in strijd is met fundamentele rechten en bood in die zaak compensatie door alleen het werkelijke rendement in de belastingheffing te betrekken. Naast de vraag hoe het toekomstige box 3-stelsel eruit moet zien bestond de vraag welke belastingplichtigen voor compensatie in aanmerking zouden moeten komen. Die laatste vraag is nu door de Hoge Raad beantwoord: alleen zij die destijds bezwaar hebben gemaakt. Maar mogelijk biedt het Kabinet kleine spaarders, die zich willoos lieten belasten, toch compensatie.

Hoge Raad: geen compensatie voor niet-tijdige bezwaarmakers

In het [Hoge Raad arrest van 20 mei 2022](#) ging het om de vraag of ook rechtsherstel moet worden geboden aan degene die niet tijdig bezwaar heeft gemaakt, maar van wie dat bezwaar wel als verzoek om ambtshalve vermindering is aangemerkt. Voor het maken van bezwaar geldt een wettelijke termijn van zes weken, een niet-tijdig bezwaar kan echter wel als verzoek tot ambtshalve vermindering worden aangemerkt. Zo'n niet-tijdig bezwaar kan worden gemaakt als achteraf duidelijk wordt dat de aanslag onjuist is vastgesteld, bijvoorbeeld naar aanleiding van het Kerstarrest.

De Hoge Raad oordeelt echter dat in het geval van nieuwe rechtspraak geen compensatie hoeft te worden verleend als niet tijdig bezwaar is gemaakt. Het [wettelijke systeem](#) brengt mee dat geen ambtshalve vermindering wordt verleend als de onjuistheid van de aanslag voortvloeit uit jurisprudentie die is geweest nadat de aanslag onherroepelijk vast is komen te staan. Er bestaat wel een belangrijke uitzondering op deze hoofdregel: de Minister van Financiën kan anders bepalen. De hoofdregel betekent dat alleen de gevallen waarin de aanslag onherroepelijk vast is komen te staan ná het Kerstarrest van 24 december 2021 in aanmerking komen voor ambtshalve vermindering. In lopende procedures kan wel 'gewoon' een beroep worden gedaan op het Kerstarrest.

Mogelijk toch compensatie voor kleine spaarders bij niet tijdig bezwaar

De bevoegdheid van de Minister van Financiën – in praktijk de Staatssecretaris van Financiën – om soepeler te zijn dan de wettelijke regeling meebrengt, scheidt een groot politiek probleem. In het [vragenuur van 24 mei](#) is het Kerstarrest in de Kamer aan bod gekomen. Daarbij werd gewezen op de unaniem aangenomen [motie-Eppink](#), waarin werd verzocht om 'kleine spaarders' eerst voor compensatie in aanmerking te laten komen. Staatssecretaris Van Rij heeft naar aanleiding van de gestelde vragen toegezegd dat hij de scenario's en de daarbij horende opties vóór het zomerreces met de Kamer zal delen. De Staatssecretaris gaf daarbij aan dat er in deze situatie bij wijze van uitzondering nog eens goed naar de problematiek wordt gekeken, "omdat het niet goed voelt vanuit het rechtsgevoel".

Alhoewel de wet en jurisprudentie duidelijk zijn en deze de gedupeerde spaarders weinig hoop bieden, meen ik dat het Kabinet er goed aan doet om de kwestie nader te bestuderen en tegemoet te komen aan de (kleine) spaarders die buiten de boot dreigen te vallen.

Update stand van zaken box 3-arresten

1. Voor de jaren tot en met 2016 kan de rechter alleen rechtsherstel bieden voor zover aannemelijk is dat de heffing in box 3 voor de belastingplichtige een individuele en buitensporige last oplevert;
2. Voor de jaren vanaf 2017 geldt dat rechtsherstel op basis van het Kerstarrest alleen kan worden verleend in de gevallen waarin de aanslagen nog niet onherroepelijk vast zijn komen te staan (lees: in lopende procedures);
3. Voor de jaren vanaf 2017 kan uitsluitend om ambtshalve vermindering worden verzocht in de gevallen waarin de aanslagen onherroepelijk vast zijn komen te staan nádat het Kerstarrest van 24 december 2021 is geweest.
4. Kleine spaarders die niet tijdig bezwaar hebben gemaakt worden mogelijk alsnog gecompenseerd door het Kabinet. Het is momenteel echter nog onduidelijk wie wel en niet tot deze groep van kleine spaarders behoort. De Staatssecretaris heeft toegezegd voor het zomerreces (8 juli 2022) met antwoorden te komen.

Voor nog op te leggen (navorderings-)aanslagen geldt vanzelfsprekend dat tijdig bezwaar maken de beste manier is om voor rechtsherstel in aanmerking te komen.